

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ: «ИНТЕРФЕРОНЫ: БИОЛОГИЧЕСКИЕ И КЛИНИЧЕСКИЕ ЭФФЕКТЫ»

Белоцкий С.М., Спивак Н.Я. – Киев: Фитосоцицентр, 2006. – 288 с.

Дослідженнями останніх десятиріч показано, що система інтерферонів є однією з основних регулюючих і ефекторних систем організму, ключовим фактором у захисті від вірусних та інших інфекцій, аутоімунних захворювань, розвитку злоякісних новоутворень. На сьогоднішній день інтерферони відносять до поліфункціональних біорегуляторів широкого спектра дії і до агентів, регулюючих гомеостаз. За своєю значимістю система інтерферонів порівнюється з системою імунної відповіді, а за універсальністю переважає її.

Монографія відомих імунологів присвячена всебічній систематизації наукових уявлень щодо системи інтерферонів – важливого фактору неспецифічної резистентності організму. Співавтором рецензованої монографії є член-кореспондент НАНУ, професор, доктор біологічних наук, почесний професор Ужгородського національного університету, Лауреат Державної премії України Спивак М.Я. – провідний вчений України в галузі вірусології, мікробіології та імунобіотехнології.

У монографії всебічно систематизовано та узагальнено основні наукові дані стосовно системи інтерферонів від їх відкриття до результатів досліджень останніх років, представлені основні результати клінічного застосування інтерферонів при різних захворюваннях.

Монографія складається з трьох частин. Перша частина присвячена опису основних детермінант запалення та імунної відповіді, зокрема, детально описані хемоаттрактанти, хемокіни, адгезивні молекули, показана роль цитокінів у запаленні та імунній відповіді, взаємодія лейкоцитів і інших клітин з бар'єрами і мобілізація клітин в тканині, наводиться загальна картина формування імунної відповіді.

У наступній частині висвітлена загальна характеристика інтерферонів. Окремий підрозділ присвячено класифікації інтерферонів та їх фізико-хімічним властивостям. Розглянуто регуляцію експресії генів та біологічної активності інтерферонів.

Заслужений діяч науки і техніки України,
Лауреат Державної премії України,
декан біологічного факультету УжНУ,
завідувач кафедри генетики, фізіології рослин
і мікробіології, проф., д.б.н.

Підкреслено, що широкий спектр біологічної активності системи інтерферонів свідчить про її важливу контрольну-регуляторну роль у збереженні гомеостазу організму, показана також наявність прямих і оборотних зв'язків між системою інтерферону, імунною та нейроендокринною системами. В останній главі другої частини висвітлено процеси продукції інтерферонів в нормі та за умов патології. Охарактеризовано клітини-порушники інтерферонів, вплив патогенів на продукцію інтерферонів, інгібітори IFN.

Розділ «Інтерферони в клініці» присвячена особливостям застосування інтерферонів при різних патологічних станах, всебічно проаналізовано вплив інтерферонів на патогенез деяких захворювань, дані про побічну дію препаратів інтерферону. В даній частині монографії висвітлені аспекти впливу інтерферонів на фактори запалення і імунної відповіді, показана здатність інтерферонів до гіперстимуляції імунної відповіді при багатьох захворюваннях аутоімунного характеру. Показана участь інтерферонів у імунній відповіді при злоякісних новоутвореннях. Значна увага сконцентрована на впливі інтерферонів на патогенез деяких захворювань. Значна увага приділяється інтерферонотерапії. Цьому питанню присвячена остання глава монографії, в якій висвітлюються основні аспекти профілактичного та терапевтичного застосування препаратів інтерферону. В окремому підрозділі об'єктивно розглянуті ускладнення та резистентність до інтерферонотерапії.

В монографії вдало поєднуються теоретичні уявлення з прикладними аспектами проблеми. Всі розділи монографії логічно взаємопов'язані між собою, містять сучасні наукові дані вчених науковців-імунологів, в тому числі експериментальні дослідження авторів монографії. Монографія заслуговує високої оцінки, буде цінною і корисною для наукових працівників, викладачів, аспірантів, які працюють в галузі імунології, вірусології, мікробіології та лікаряв.

В.І. Ніколайчук